ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivy Hejdukové, soudkyně JUDr. Evy Kotrbaté a soudce JUDr. Petra Kulawiaka ve věci

žalobce: [redacted], narozený dne [redacted]
bytem [redacted], [redacted]
zastoupený advokátem JUDr. Zdeňkem Kramperou
sídlem Havlíčkova 11, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: [redacted], IČO [redacted]
sídlem [redacted]
zastoupený advokátem doc. JUDr. Janem Kocinou, Ph.D.
sídlem Malá 6, 301 00 Plzeň

za účasti
vedlejšího účastníka: **Generali Česká pojišťovna**
sídlem Spálená 75/16, 110 00 Praha 1 - Nové město
zastoupená advokátem Mgr. Ondřejem Buchou
sídlem Kostelní 840, 349 01 Stříbro

o 5 794 274,72 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu Plzeň-město ze dne 23. 5. 2024, č. j. 38 C 268/2023-410,

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.

II. Žalobce je povinen nahradit žalovanému náklady odvolacího řízení ve výši 76 956 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalovaného.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Semanová.

III. Žalobce je povinen nahradit vedlejšímu účastníku na straně žalovaného náklady odvolacího řízení ve výši 77 760,65 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce vedlejšího účastníka žalovaného.

Odůvodnění:

1. Soud prvního stupně zamítl žalobu o zaplacení částky 5 794 274,72 Kč s příslušenstvím (výrok I) uložil žalobci povinnost nahradit náklady řízení žalovanému (výrok II), stejně tak jako vedlejšímu účastníkovi na straně žalovaného (výrok III). Vyšel ze zjištění, že otec žalobce pan [redacted] uzavřel v rámci své podnikatelské činnosti se společností MWD s.r.o. rámcovou kupní smlouvu k uzavírání samostatných dílčích kupních smluv, v níž si strany sjednaly promlčecí lhůty na dobu 10 let a také možnost řešit soudní spory u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky (dále jen „rozhodčí soud"), a to jedním rozhodcem. Po smrti [redacted] 21. 8. 2014 statutární zástupce společnosti MWD s.r.o. [redacted] kontaktoval žalobce a předložil mu k podpisu ručitelské prohlášení, které žalobce podepsal. Žalobce sice tvrdil, že k podpisu došlo pod nátlakem, nicméně blíže konkrétní podobu nátlaku nespecifikoval a nevymezil, v čem měl nátlak spočívat. Z jeho vyjádření nebylo možné ani psychický či fyzický nátlak dovodit. V pozůstalostním řízení po [redacted] byl žalobce jmenován správcem pozůstalosti usnesením ze dne 5. 9. 2014. Dne 8. 9. 2014 se obrátil žalobce na Obecní živnostenský úřad Městského úřadu Louny a oznámil mu pokračování v živnosti svého zesnulého otce. V období od 30. 9. 2014 do konce téhož roku odebral žalobce při provozu živnosti svého otce od společnosti MWD s.r.o. pohonné hmoty za 3 302 017 Kč. Žalobce pak podepsal dokument nazvaný inventarizace pohledávek k 31. 12. 2014, v němž byl vyčíslen dluh z odběru pohonných hmot vůči společnosti MWD s.r.o. v celkové výši 5 189 239 Kč. Dne 9. 3. 2015 podepsal žalobce dokument označený jako uznání dluhu podle § 2053 o. z., ve kterém uznal dluh co do důvodu i výše ve výši 4 994 079 Kč vůči společnosti MWD s.r.o. z titulu ručení za otce žalobce za neuhrazené odebrané pohonné hmoty. Jedinou dědičkou po zesnulém [redacted] se stala matka žalobce a žalobce dědictví z předlužené pozůstalosti odmítl.

2. Dne 21. 12. 2020 podala společnost MWD s.r.o. žalobu k rozhodčímu soudu na částku 3 302 017 Kč za období od září do prosince 2014. V lednu 2021 se s žalovaným, který je advokát, spojila partnerka žalobce [redacted] a žalovanému zaslala 26. ledna 2021 předvolání k rozhodčímu soudu na 24. 2. 2021, oznámení o jmenování rozhodce, žalobu zaslanou rozhodčímu soudu, popis vztahu mezi otcem žalobce a společností MWD s.r.o., komunikaci mezi panem [redacted] po smrti otce žalobce, informace o tom, že společnost MWD s.r.o. podala na žalobce insolvenční návrh a trestní oznámení a dále informace k insolvenčnímu řízení, stejně jako k pozůstalostnímu řízení. Na zprávy žalovaný nijak nereagoval, až 1. 4. 2021 se zeptal, zda došlo k odročení jednání nařízeného na únor 2021 a zároveň požádal žalobce o zaplacení poskytnutých právních služeb. Dne 10. 5. 2021 zaslal žalovaný plnou moc k podpisu žalobci i jeho matce s tím, že požádá o odročení nařízeného jednání z důvodu kolize. Ti zaslali plnou moc podepsanou k zastupování před rozhodčím soudem žalovanému 11. 5. 2021. Žalovaný požádal 12. 5. 2021 o odročení jednání rozhodčího soudu, ale této žádosti nebylo vyhověno, což mu bylo sděleno ještě téhož dne. Tuto informaci telefonicky žalovaný předal partnerce žalobce ještě před jednáním. Dne 17. 5. 2021 se konalo jednání u rozhodčího soudu, jehož se žalovaný ani žalobce nezúčastnili. Rozhodčí soud ve svém nálezu uložil žalobci (v rozhodčím řízení vystupujícím na straně žalovaného) povinnost zaplatit 3 302 017 Kč s příslušenstvím a náklady rozhodčího řízení ve výši 208 671 Kč. Rozhodce shledal svoji pravomoc o věci rozhodovat na základě rozhodčí dohody obsažené v rámcové kupní smlouvě i v ručitelské dohodě. Žalobě vyhověl proto, že žalobce odebral pohonné hmoty jako pokračovatel provozu živnosti [redacted] po jeho smrti, pročež nešlo o dluhy [redacted], ale o vlastní dluhy žalobce. U matky žalobce rozhodčí soud dovodil, že ona sama pohonné hmoty neodebrala a nejde tak o její dluh. Žalovaný zaslal žalobci rozhodčí nález a poučil jej o tom, že proti němu není přípustný opravný prostředek a informoval jej o možnosti podat žalobu na jeho zrušení s tím, že nevidí možný

úspěch v takovém sporu. Žalobce pak podal 15. 10. 2021 u Městského soudu v Praze žalobu na zrušení rozhodčího nálezu, která byla zamítnuta s odůvodněním, že soud nepřezkoumává nález po věcné stránce z důvodu pasivity žalobce, který se nezúčastnil jednání a nesdělil žádné námitky a nepodal ani vyjádření. Rozsudek potvrdil i odvolací Vrchní soudu v Praze. Na základě rozhodčího nálezu pak byla nařízena exekuce a v řízení byla doposud vymožena částka 435 938,45 Kč.

3. Soud prvního stupně na podkladě takto zjištěného skutkového stavu dospěl k závěru, že žalovaný porušil své povinnosti vůči žalobci při výkonu advokacie, jelikož s žalobcem uzavřel smlouvu, jejímž předmětem bylo poskytování právních služeb ve sporu vedeném u rozhodčího soudu. Prostřednictvím partnerky žalobce s ním komunikoval a vystavil mu za poskytnuté právní služby fakturu na odměnu. Zároveň mu zaslal k podpisu plnou moc pro zastupování v rozhodčím řízení. Žalovaný tak byl podle § 16 zákona o advokacii povinen chránit veškerými zákonnými prostředky práva oprávněné zájmy žalobce a byl též povinen postupovat samostatně a iniciativně. Nebylo možné se ztotožnit se závěrem žalovaného, že pokud mu žalobce neposkytl žádné zpochybňující informace k žalovanému nároku a žalovaný současně neměl k dispozici kompletní dokumentaci, mohl vycházet pouze z dojmu, že jedinou motivací žalobce je oddálit nařízené rozhodčí jednání. Měl naopak žalobce upozornit na chybějící dokumenty a opětovně a prokazatelně o ně také požádat, dohodnout si s ním případně schůzku nebo si jednoznačně vyjasnit, že mu nadále nebude právní služby poskytovat. Žalobce tak mohl oprávněně očekávat iniciativu žalovaného, k níž však nedošlo. Soud prvního stupně však neshledal příčinnou souvislost mezi pochybením žalovaného a vzniklou škodou. Ta by mohla být dána, pokud by bylo možné si kladně odpovědět na otázku, zda by žalobce ve sporu byl úspěšný, nebýt pochybení žalovaného. Závazkový vztah mezi [redacted] a společností MWD s.r.o. se odvíjel od rámcové smlouvy z 8. 1. 2009, v níž se strany dohodly o prodloužení promlčecí doby, a dále o tom, že spory budou řešeny u rozhodčího soudu. Tato ustanovení soud shledal jako platná. Účinky smlouvy nezanikly smrtí [redacted] a trvaly po dobu provozu obchodního závodu. Smlouva však nezavazovala žalobce jako fyzickou osobu. Nebyl totiž přímým dlužníkem společnosti MWD s.r.o., protože se po smrti svého otce stal správcem pozůstalosti, která byla tvořena též obchodním závodem. Správa pozůstalosti má umožnit plynule překonat období od úmrtí zůstavitele do pravomocného ukončení pozůstalostního řízení. Ze strany žalobce nedošlo k jednání, které by přesahovalo rozsah prosté správy pozůstalosti. Jednání žalobce při provozování živnosti tak zavazovala pozůstalost, a nikoliv žalobce samotného. Dlužníkem z takových jednání nebyl žalobce, ale dědic obchodního závodu, tedy matka žalobce. S takovou námitkou by mohl být žalobce v rozhodčím řízení úspěšný. To, že tomu tak je, mohl žalovaný zjistit z neúplných podkladů, které mu byly zaslány. Soud se dále zabýval námitkou nedostatku arbitrability rozhodčího soudu pro neplatnost ručitelského prohlášení, protože k podpisu došlo den po úmrtí [redacted], tedy dlužník v tento den již nežil. Jelikož plnění ze smlouvy nebylo omezeno jen na osobu dlužníka podle § 2009 odst. 2 o. z., tento závazek nezanikl a ručitelské prohlášení tak bylo platné. K jeho platnosti stačil odkaz na vymezení dluhu dle konkrétní smlouvy. Soud se neztotožnil ani s námitkou žalobce, že by ručitelské prohlášení nemělo být platné z důvodu porušení dobrých mravů, protože bylo podepsáno den po úmrtí jeho otce. Tvrzený nátlak nebyl prokázán a od momentu předložení prohlášení věřitelem do momentu jeho podpisu na pobočce pošty měl žalobce dostatečný prostor k tomu, aby si prohlášení přečetl, a pokud prohlášení podepsal, musel si být vědom rizik, které na sebe jako ručitel přejímá. Žalobce věděl o tom, že jeho otec se dostal do pozice, kdy mu vznikly dluhy a on již neuměl situaci vyřešit jinak, než že spáchal sebevraždu. Měl si tak být vědom hloubky problému, který byl mezi jeho otcem a věřiteli. Podmínkou uplatnění práva proti ručiteli podle § 2021 o. z. je předchozí písemná výzva dlužníkovi, která byla ze strany MWD s.r.o. zaslána 14. 5. 2019 žalobci i jeho matce. V dopise byla shrnuta podstata vzniklého dluhu a výzva směřovala správným adresátům. Z titulu ručení tak žaloba mohla být úspěšná, a naopak žalobce by s námitkou nedostatku předchozího uplatnění po dlužníkovi nemohl být úspěšný. Namítal-li žalobce promlčení předmětného dluhu, nebyla taková námitka důvodná. Ke vzniku dluhu došlo

v průběhu září až prosince 2014 a rozhodčí žaloba byla podána v prosinci 2020. V rámcové smlouvě však bylo sjednáno prodloužení promlčecí doby na 10 let v souladu s § 401 zákona č. 513/1991 Sb. obchodního zákoníku, účinného v době uzavření smlouvy. Takové ujednání bylo soudem shledáno jako platné. Nedošlo-li k promlčení hlavního dluhu, pak ani dluh z titulu ručení nemohl být promlčený. Taková námitka by tedy v rozhodčím řízení nemohla být úspěšná. Soud se shodl i s hodnocením uznání dluhu ze strany rozhodce, a pokud právním důvodem vzniku dluhu bylo vícero dílčích smluv a bylo vystaveno vícero faktur, pro platné uznání by bylo nezbytné, aby byl dluh jednoznačně vymezen, a to čísly faktur, obdobím či částkami k němu se vztahujícími. Uznání dluhu však pozici žalobce v rozhodčím řízení nemohlo zhoršit, nicméně rozhodce na tomto dokumentu ani své rozhodnutí nepostavil. Ze strany žalovaného měl být podle žalobce namítán i nedostatek arbitrability pro neplatnost rozhodčí doložky z důvodu nedodržení písemné formy, jelikož věřitel společnosti rozhodčí doložku nepodepsal. Soud odkázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu, sp. zn. 23 Cdo 2563/2019, podle něhož souhlas s rozhodčí smlouvou lze vyjádřit tím, že se předmětná strana podle rozhodčí smlouvy chová. Dokument obsahující převzetí ručení a současně ujednání o rozhodčím řízení sice nebyl zástupcem společnosti MWD s.r.o. panem [redacted] podepsán, nicméně je nepochybné, že návrh na uzavření rozhodčí doložky odpovídal jeho vůli. Připojil-li žalobce na dokument svůj podpis a vrátil jej věřiteli, tedy společnosti MWD s.r.o., a ta se podle něj chovala, opakovaně vyzývala žalobce k plnění a upozorňovala na možnost rozhodčího řízení, a nakonec žalobu k Rozhodčímu soudu sama podala, byla její vůle z faktického jednání patrná. Žalovaný však neměl k dispozici konkrétní dokument, a to ručitelskou dohodu s rozhodčí doložkou, a proto takovou námitku, kterou by musel uplatnit při prvním úkonu vůči Rozhodčímu soudu, nemohl vznést. Soud tak uzavřel, že na straně žalobce nedošlo ke vzniku škody v důsledku pochybení žalovaného, ale povinnost k zaplacení částky 3 302 017 Kč spolu s náklady řízení byl žalobce povinen uhradit z titulu svého ručení. Dluh mu tedy vznikl jeho vlastním jednáním a nemůže tak představovat tvrzenou škodu.

4. Žalobce ve svém včasném odvolání vytýkal soudu prvního stupně nesprávné právní posouzení, že žalobce podepsal ručitelské prohlášení jako podnikatel. Z ručitelského prohlášení totiž plyne, že to bylo podepsáno žalobcem jako fyzickou a nepodnikající osobou. Vystupoval tedy jako spotřebitel a prohlášení podepsal jako potenciální dědic zůstavitele. Neztotožnil se ani se závěrem soudu prvního stupně, že ručitelské prohlášení nemůže být neplatné pro porušení dobrých mravů s ohledem na okolnosti, za jakých bylo podepsáno. Podle odvolatele skutečnost, že někdo využije smrti rodinného příslušníka proto, aby dosáhl utvrzení svého dluhu, je daleko za hranicí dobrých mravů. Ručitel se navíc nemůže zaručit za dluhy osoby, která ke dni učinění předmětného prohlášení neměla právní osobnost. Navíc nebylo v řízení prokázáno, že by věřitel dlužníka písemně vyzval ke splnění povinnosti. Výzva sice byla adresována žalobci, nicméně ten se dlužníkem nikdy nestal, jelikož byl pouze správcem pozůstalosti a za dluhy svého otce tedy neodpovídal. Jelikož ručitelské prohlášení považuje odvolatel za neplatné, byl nárok v době uplatnění práva již promlčen, jelikož žalobce ručil coby fyzická nepodnikající osoba a je tak nutno vycházet z obecné tříleté promlčecí lhůty. Nebylo-li platné ručitelské prohlášení, nemohla být dodržena písemná forma rozhodčí doložky, a ta tak nemohla být platná.

5. Žalovaný ve svém vyjádření k odvolání uvedl, že výroky rozsudku soudu prvního stupně považuje za věcně správné, nicméně s některými závěry soudu nesouhlasí. K ručitelskému prohlášení uvedl, že na žalobce bylo nutné nahlížet jako na podnikatele, kdy bezprostředně po smrti svého otce pokračoval v provozování jeho živnosti podle § 13 živnostenského zákona, přičemž takové pokračování se pouze úřadu oznamuje. I kdyby na žalobce nebylo možné nahlížet při ručitelském prohlášení jako na podnikatele, bylo nutné s ohledem na usnesení Nejvyššího soudu č. j. 33 Cdo 4010/2018 ze dne 26. 9. 2019 přihlédnout ke skutečnosti, že ochrany slabší strany, a to ručitele jako spotřebitele, se lze dovolat pouze tehdy, když dlužník z hlavního závazkového vztahu není podnikatelem. V daném případě však účastníci rámcové smlouvy byli podnikatelé. Dále žalovaný poukázal na ustanovení § 2019 odst. 1 o. z., podle něhož

ručení předpokládá platný dluh dlužníka a ten tu byl i v případě smrti otce žalobce. Byl-li tu tedy platný dluh, bylo možné jej zajistit ručením, jak žalobce učinil. Věřitel také řádně vyzval žalobce i jeho matku jako dědice dlužníka ke splnění dluhu. K otázce promlčení uvedl, že rámcová smlouva nebyla uzavřena jako spotřebitelská a strany si v ní ujednaly promlčecí dobu v délce 10 let. Rozhodčí doložka byla uzavřena mezi stranami platně, jelikož může být přijata jinak než písemně, tedy konkludentně, jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího soudu, č. j. 23 Cdo 2563/2019 ze dne 24. 2. 2021. Podle žalovaného soud prvního stupně dospěl k nesprávnému závěru, že žalobce nebyl přímým dlužníkem společnosti MWD s.r.o. Žalobce se stal správcem pozůstalosti a zároveň pokračoval v jeho podnikání. Předmětná pohledávka vznikla až po úmrtí otce žalobce a žalobce tímto pokračováním vstoupil do všech práv a povinností podnikání svého otce. Žalovaný nesouhlasil ani se závěrem soudu prvního stupně o tom, že by se měl dopustit pochybení při výkonu advokacie. Žalovaný zdůraznil, že mezi ním a žalobcem nebylo dohodnuto, že by žalovaný měl ve věci sepisovat písemné vyjádření k rozhodčí žalobě, či že by měl danou věc posoudit. Jeho úkol byl definován tak, že má pomoci žalobci a jeho matce oddálit konání ústního jednání u rozhodčího soudu, a tedy i vydání případného rozhodčího nálezu. Žalobce dále upozornil na skutečnost, že rozhodčí nález je třeba považovat za veřejnou listinu, u níž se presumuje správnost, a dále na to, že obecné soudy nejsou oprávněny přezkoumávat rozhodčí nálezy z hlediska jejich věcné správnosti. Nemohl tak činit ani soud prvního stupně v rámci posuzování předběžné otázky. Podle žalovaného nebylo proto možné, aby se soud zabýval předpokladem odpovědnosti advokáta za škodu způsobenou při výkonu advokacie spočívající v příčinné souvislosti mezi vznikem škody a pochybením advokáta při posouzení, zda by žalobce byl v rozhodčím řízení se svými námitkami úspěšný.

6. Vedlejší účastník ve svém vyjádření k odvolání žalobce uvedl, že soud se všemi námitkami uvedenými v odvolání opakovaně vznášenými žalobcem zabýval a své rozhodnutí pečlivě a obsáhle odůvodnil. Pokud žalobce podepsal ručitelské prohlášení a souhlasil s tím, že podle uzavřené rámcové kupní smlouvy splní jakýkoliv závazek za zemřelého otce i včetně těch, které vzniknou v budoucnu, ujistil tím věřitele, že mu bude sám dohodnutým způsobem plnit za dodané pohonné hmoty. Soud prvního stupně podrobně vysvětlil, proč nemohla být v rozhodčím řízení úspěšná námitka promlčení či otázku platnosti rozhodčí doložky. Vedlejší účastník se navíc domnívá, že závěr soudu o tom, že žalovaný porušil svoji povinnost advokáta, není správný, jelikož předmět právní moci dohodnutý s nynějším žalobcem spočíval toliko a pouze v zastoupení v rozhodčím řízení za účelem dosažení odročení jednání rozhodčího soudu. Obsah dohody o předmětu a rozsahu právní moci mohl soud zjistit z výslechu účastníků řízení, když žalovaný byl nepochybně přesvědčivější. Nynější žalobce byl totiž opakovaně účastníkem soudního řízení na straně žalovaného a v těchto řízeních vystupoval pasivně, žádal o odročení jednání či se k jednání bez omluvy nedostavil.

7. Žalobce podal repliku k vyjádření žalovaného a vedlejšího účastníka a žalovaný ještě podal dupliku k replice žalobce, nicméně v těchto podáních pouze rozvíjeli již předtím uváděnou argumentaci a víceméně neuvedli nic zásadně nového. Zástupce žalovaného při odvolacím jednání doplnil, že i kdyby věřitel nebyl úspěšný v řízení před rozhodcem, byl by se svým nárokem úspěšný v řízení před soudy.

8. Odvolací soud v souladu s § 213a odst. 2 o. s. ř. doplnil dokazování. Z rozhodčího nálezu vydaného dne 28. 6. 2021 zjistil, že rozhodčí soud dovodil svou pravomoc jednak z kupní smlouvy uzavřené dne 8. 1. 2009 a dále z ujednání obsaženého v ručitelském prohlášení ze dne 22. 8. 2014. Zkoumal, zda je dána jeho pravomoc a dospěl k závěru, že tomu tak je. Ručením žalobce z hlediska hmotného práva se však nález nezabýval. Rozhodce dospěl k závěru, že žalobce (v rozhodčím řízení vystupující na straně žalovaného) jako podnikatel na základě toho, že ve smyslu § 13 živnostenského zákona pokračoval v rozhodnou dobu v podnikání po zesnulém podnikateli, uzavřel jednotlivé dílčí kupní smlouvy, jimiž sám sebe zavázal. Žalobě tedy bylo vyhověno nikoliv z titulu ručení, ale z titulu vlastního obligačního závazku žalobce, který čerpal plnění na základě kupní smlouvy při pokračování v podnikání zesnulého otce.

Z odůvodnění nálezu se dále podává, že rozhodce věděl o skutečnosti, že žalobce byl 8. 9. 2014 ustanoven správcem pozůstalosti [redacted]. Z e-mailové komunikace zaslané partnerkou žalobce [redacted] žalovanému vyplývá, že žalovanému byla sdělena informace o tom, že žalobce byl jmenován správcem pozůstalosti po svém otci, k tomu bylo žalovanému zasláno i usnesení, jímž byl žalobce určen správcem pozůstalosti, usnesení insolvenčního soudu či usnesení o dědictví, v nichž se tato skutečnost zmiňuje.

9. Odvolací soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přihlédl k odvolání žalobce, stanoviskům žalobce i vedlejšího účastníka a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

10. Pokud jde o skutková zjištění učiněná soudem prvního stupně, odvolací soud nad rámec zjištění, která učinil při odvolacím jednání, na ně pro stručnost odkazuje. Soud prvního stupně provedl dokazování v potřebném rozsahu, podrobně a pečlivě zhodnotil jednotlivé provedené důkazy a učinil z nich správné skutkové závěry.

11. Odvolací soud se zcela ztotožňuje s právními závěry, které soud prvního stupně učinil po provedeném dokazování ve vztahu k protiprávnímu jednání žalovaného jako advokáta při výkonu advokacie. Žalovanému se nepodařilo prokázat, že by plná moc byla ze strany žalobce udělena pouze za účelem zaslání omluvy z jednání rozhodčímu soudu. Takovému tvrzení žalovaného neodpovídají ani jím vyúčtované právní služby v rozsahu tří hodin. Obrací-li se klient na advokáta kvůli právní pomoci, je to právě advokát, kdo má povinnost jakékoli omezení plné moci, obsah ujednání s klientem či doporučující informace pro klienta zdokumentovat pro případ sporu. Neučiní-li tak, nemůže spoléhat při snaze unést své břemeno tvrzení k řádnosti poskytnutých služeb na domněnky vztahující se k chování žalobce v jiných řízeních.

12. Pro věc však bylo klíčové, zda žalovaný, který porušil své povinnosti advokáta vyplývající ze zákona o advokacii, mohl vůbec pro žalobce v rozhodčím řízení vyvolat lepší následek za využití veškerých informací, které od žalobce měl k dispozici, nebo si je měl a mohl obstarat. Nebylo tedy rozhodné, jaké veškeré argumenty měl žalovaný rozhodčímu soudu zprostředkovat, ale to, zda by informace, které by rozhodci poskytl, mohly vést k zamítnutí žaloby vůči žalobci v rozhodčím řízení. Pro věc totiž bylo zásadní, že rozhodčí soud rozhodoval jediným rozhodcem a proti rozhodnutí takového rozhodce nebylo přípustné odvolání. Nepřipadala tedy v úvahu alternativa věcného přezkumu rozhodnutí vydaného v rozhodčím řízení, a co rozhodce vzal při svém rozhodnutí do úvahy, nemohlo být dále ovlivněno, i kdyby jeho úvahy nebyly správné. Žalovanému tudíž nemohlo být přičítáno k tíži, že neuvedl před rozhodcem takové informace poskytnuté žalobcem, s nimiž rozhodce ve svém nálezu pracoval, lhostejno, zda o nich učinil správné právní závěry či nikoliv. Při posuzování nároku na náhradu škody způsobené pasivitou advokáta v rozhodčím řízení tak není úkolem soudu posoudit, jestli by mohl být žalobce úspěšný s jakoukoli myslitelnou obranou, jíž by žalovaný jako jeho zástupce mohl použít, ale pouze s takovou, s níž jednoinstanční rozhodčí soud neuvažoval a žalovaný s ní měl rozhodce seznámit.

13. Pokud jde o žalobcem namítaný nedostatek arbitrability, je z rozhodčího nálezu zřejmé, že rozhodce se svou pravomocí dostatečně zabýval a dospěl k závěru, že pro rozhodnutí ve věci byla pravomoc rozhodčího soudu dána. Mínil-li žalobce, že nedostatek arbitrability měl být dán též s ohledem na postavení žalobce jako spotřebitele, zde je vhodné poznamenat, že ochrana spotřebitele byla do zákona o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů zakomponována až novelou tohoto zákona č. 258/2016, účinnou od 1. 12. 2016 a podle přechodných ustanovení k této novele se platnost rozhodčí smlouvy posuzuje podle znění zákona účinného v době uzavření rozhodčí smlouvy. I kdyby tedy žalovaný užil argumentaci spotřebitelskými právy žalobce v rozhodčím řízení, nemohl by s ní být před rozhodcem úspěšný. I další argumentace žalobce k jeho postavení jako spotřebitele by zjevně nemohla v rozhodčím řízení přivodit lepší výsledek pro žalobce, jelikož rozhodce s ohledem na jeho pokračování v podnikání otce jej považoval za podnikatele.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Semanová.

14. Zásadní informací, kterou žalovaný disponoval při zastupování žalobce a nezprostředkoval ji rozhodčímu soudu, byla skutečnost, že žalobce vystupoval jako správce pozůstalosti. Byť se odvolací soud plně ztotožňuje s argumentací soudu prvého stupně o tom, že správce pozůstalosti nezavazuje sám sebe, ale pozůstalost jako takovou, ledaže by došlo k evidentnímu vybočení z povinností správce pozůstalosti, tak tento právní závěr nemá na danou věc žádný vliv. Podstatné totiž bylo, zda v případě, že by žalovaný takovou námitku před rozhodcem uplatnil, by s ní mohl být úspěšný a zvrátit tak výsledek rozhodčího řízení. Jak však z rozhodčího nálezu vyplývá, rozhodce s informací o tom, že žalobce vystupoval jako správce pozůstalosti, disponoval a nevyhodnotil ji v jeho prospěch. I kdyby tedy žalovaný správně argumentoval tím, že žalobce nezavazoval provozováním živnosti sám sebe (lhostejno, že v rámci své procesní strategie teď tvrdí a možná i věří tomu, že žalobce sám sebe při správě pozůstalosti zavazoval), ale podnik, respektive pozůstalost, nemohl by v rozhodčím řízení pro žalobce přivodit lepší výsledek, jelikož rozhodce měl na tuto otázku jiný právní názor. Zde je namístě zmínit, že soudy nemohou, vyjma zákonem předvídaným způsobem při posouzení žaloby na zrušení rozhodčího nálezu (resp. při posouzení vykonatelnosti rozhodčího nálezu jako exekučního titulu, nebyla-li žaloba na zrušení rozhodčího nálezu podána), zasahovat do pravomoci rozhodčích soudů a věcně přezkoumat stejné otázky, jaké byly řešeny v rozhodčím řízení, a tím vyvolat výsledek opačný, než jaký vyvolalo rozhodnutí rozhodčího soudu.

15. Jde-li o námitku dobrých mravů, která byla žalobcem opakovaně v řízení zdůrazňována, i v tomto bodě se odvolací soud plně ztotožňuje se skutkovými i právními závěry soudu prvního stupně. Jen k tomu dodává, že z provedeného dokazování nevyplývává, že by žalovaný měl od žalobce takové informace, které by jako advokát měl uplatnit ve své argumentaci před rozhodčím soudem ve vztahu k otázce dobrých mravů, resp. nebylo mu zřejmé, že by si více takových informací měl od žalobce obstarat.

16. Jde-li o neuplatněnou námitku promlčení ze strany žalovaného, i v této otázce se soud odvolací ztotožňuje se soudem prvního stupně, ať už jde o skutkové závěry, či jejich právní hodnocení. Žalovaný nepochybil, neuplatnil-li v rozhodčím řízení námitku promlčení, jelikož taková námitka by nemohla být shledána jako důvodná a nemohla by pro žalobce přivodit příznivější výsledek. Prodloužení promlčecí doby bylo totiž platně sjednáno již v rámcové smlouvě, na základě níž byly jednotlivé dílčí kupní smlouvy uzavírány.

17. Ani argumentací ve vztahu k ručitelskému závazku či případné výzvě ručiteli nebylo namístě se zabývat, jelikož rozhodce ve svém nálezu neposuzoval nárok z titulu ručení, ale jako vlastní závazek žalovaného. Šlo-li o jeho vlastní závazek, nemohl být již sám sobě ručitelem. Jak bylo zmíněno shora, je pro toto řízení bez významu, že takové právní posouzení rozhodce není správné.

18. Lze tedy shrnout, že žalovaný, byť porušil své povinnosti advokáta a dopustil se protiprávního jednání při zastupování žalobce v rozhodčím řízení, neměl od žalobce k dispozici takové informace, respektive nebylo zřejmé, že by si další informace měl od žalobce obstarat, které kdyby nezůstal pasivní a použil je v argumentaci před rozhodčím soudem, by mohly pro žalobce přivodit příznivější výsledek. Protiprávní jednání žalovaného tak není v příčinné souvislosti s následkem v podobě majetkové ztráty na straně žalobce. Rozhodnutí soudu prvního stupně bylo proto jako věcně správné v souladu s § 219 o. s. ř. potvrzeno.

19. Navíc lze ještě uvést, že namítal-li žalovaný, že i kdyby nebyl věřitel úspěšný v rozhodčím řízení, byl by úspěšný v řízení před soudy, není taková námitka důvodná. Byla-li by totiž žaloba o shodném skutkovém základu zamítnuta rozhodčím soudem, nebyla by splněna podmínka pro řízení před soudy v podobě absentujícího rozhodnutí v téže věci (res iudicata).

20. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. tak, že procesně úspěšnému žalovanému a vedlejšímu účastníku na straně žalovaného bylo přiznáno právo na jejich náhradu proti žalobci.

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Semanová.

21. Náklady žalovaného jsou tvořeny odměnou advokáta za dva úkony právní služby podle § 7 ve spojení s § 8 a § 11 advokátního tarifu po 31 500 Kč (vyjádření k odvolání a účast na jednání odvolacího soudu), dvěma režijními paušály po 300 Kč souladu s § 13 odst. 4 advokátního tarifu a DPH v sazbě 21 % z obou těchto částek. Celkem tak náklady řízení žalovaného činí částku 76 956 Kč, které je žalobce povinen zaplatit k rukám zástupce žalovaného podle § 149 odst. 1 o. s. ř., a to ve standardní třídenní lhůtě v soudu s § 160 odst. 1 o. s. ř. Odvolací soud nepřiznal žalovanému odměnu ani režijní paušál za úkon v podobě dupliky, jelikož takový úkon nelze ve smyslu § 142 odst. 1 o. s. ř. považovat za účelně vynaložený, protože podání jen opakovalo argumentaci již dříve zaznělou. Pokud jde o stanovení tarifní hodnoty pro výpočet odměny advokáta, soud vyšel z žalované částky 5 794 274,72 Kč a neztotožnil se s argumentací žalovaného spočívající v názoru, že součástí tarifní hodnoty by měl být i kapitalizovaný zákonný podle rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 2585/2015. Odkazuje-li žalovaný na toto rozhodnutí, vyvozuje z něj závěry, které v něm však uvedeny nejsou. Zmíněné rozhodnutí se nevyjadřuje k tarifní hodnotě předmětu řízení, ale k otázce náhrady nákladů řízení při posuzování poměrného úspěchu a neúspěchu. V takovém případě při vyčíslení míry úspěchu je zapotřebí, aby soud nevycházel jen z žalované jistiny, ale by ke dni rozhodnutí kapitalizoval i příslušenství. To však nebyl případ aplikovatelný pro toto řízení. V posuzovaném případě totiž žalovaný měl plný úspěch a ve smyslu § 8 odst. 1 věty druhé advokátního tarifu, tak při určení tarifní hodnoty se nepřihlíží k příslušenství, jelikož není požadováno jako samostatný nárok.

22. Náklady vedlejšího účastníka byly tvořeny odměnou advokáta za dva úkony právní služby (vyjádření k odvolání a účast na jednání odvolacího soudu) po 31 500 Kč v souladu s § 7 ve spojení s § 8 a § 11 advokátního tarifu, dvěma režijními paušály po 300 Kč v soudu s § 13 odst. 4 advokátního tarifu, náhradou za promeškaný čas za cestu k odvolacímu jednání a zpět v délce dvou půlhodin po 100 Kč, cestovným ze sídla advokátní kanceláře ve Stříbře do sídla Krajského soudu v Plzni a zpět v celkové výši 465 Kč (při vzdálenosti 64 km v průměrné spotřebě 4,3 l nafty na 100 km v ceně 38,70 Kč za litr nafty a sazby amortizace vozidla 5,60 Kč na kilometr v soudu s vyhláškou č. 398/2023 Sb.) a DPH v sazbě 21 % ze všech zmíněných částek. V souladu s § 149 odst. 1 o. s. ř. je žalobce povinen náklady ve výši 77 760, 65 Kč zaplatit k rukám zástupce vedlejšího účastníka, a to ve standardní třídenní lhůtě v souladu s § 160 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání k Nejvyššímu soudu, jestliže rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe Nejvyššího soudu nebo která v rozhodování Nejvyššího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je Nejvyšším soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být Nejvyšším soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Dovolání se podává u soudu prvního stupně do dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí.

Plzeň 15. listopadu 2024

JUDr. Iva Hejduková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Michaela Semanová.